PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos „Vaivorykštės tako“
gimnazijos Vilniaus filialo direktoriaus
2026 m. rugpjūčio 28 d.
įsakymu Nr. V-26/08-28-01

PASIRENGIMO ATPAŽINTI ANAFILAKSIJĄ IR EPINEFRINO (ADRENALINO) AUTOINJEKTORIŲ NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino (adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Viešosios įstaigos „Vaivorykštės tako“ gimnazijos Vilniaus filialo pasirengimą atpažinti anafilaksiją, turėti ir naudoti epinefrino (adrenalino) autoinjektorius, iškviesti skubiąją medicinos pagalbą (toliau – GMP) ir valdyti su tuo susijusius veiksmus.
2. Aprašo paskirtis – užtikrinti, kad anafilaksijos atveju:
    2.1. būtų kuo anksčiau atpažinta gyvybei pavojinga būklė;
    2.2. nedelsiant būtų iškviesta GMP bendruoju pagalbos telefonu 112;
    2.3. būtų prieinamas tinkamos dozės epinefrino autoinjektorius;
    2.4. pagalbą teikiantis darbuotojas galėtų jį panaudoti pagal naudojimo instrukciją;
    2.5. nukentėjusysis būtų stebimas iki atvykstant GMP;
    2.6. įvykis būtų tinkamai užregistruotas ir įvertintas.
3. Aprašas taikomas:
    3.1. ugdytiniams;
    3.2. įstaigos darbuotojams;
    3.3. lankytojams ir kitiems asmenims, esantiems įstaigos teritorijoje ar patalpose;
    3.4. ugdymui įstaigos teritorijoje ir, kiek įmanoma, ugdymui ne įstaigos patalpose.
4. Aprašas taikomas kartu su šiais įstaigos dokumentais:
    4.1. įstaigos pirmosios pagalbos teikimo tvarka;
    4.2. darbuotojų saugos ir sveikatos tvarka;
    4.3. nelaimingų atsitikimų registravimo tvarka;
    4.4. ugdytinių sveikatos priežiūros organizavimo dokumentais;
    4.5. išvykų, ekskursijų, renginių ir ugdymo ne įstaigos aplinkoje tvarkomis;
    4.6. asmens duomenų apsaugos ir konfidencialumo taisyklėmis.

II SKYRIUS
TEISINIS PAGRINDAS

5. Aprašas parengtas vadovaujantis:

5.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“ (aktuali suvestinė redakcija);

5.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-450 priedu, reglamentuojančiu švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinį (įskaitant nuo 2026 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojantį reikalavimą dėl epinefrino autoinjektorių komplektavimo);

5.3. Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais pirmosios pagalbos teikimą, privalomąjį pirmosios pagalbos mokymą, vaikų sveikatos priežiūrą, vaistinių preparatų laikymą ir naudojimą, darbuotojų saugą ir sveikatą bei asmens duomenų apsaugą;

5.4. konkretaus epinefrino autoinjektoriaus preparato charakteristikų santrauka, pakuotės lapeliu ir gamintojo naudojimo instrukcija.

6. Pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktams, šis Aprašas privalo būti peržiūrimas ir patikslinamas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo teisės aktų pakeitimų įsigaliojimo dienos arba oficialaus kompetentingos institucijos išaiškinimo gavimo.

III SKYRIUS
SĄVOKOS

7. Anafilaksija – sunki, greitai progresuojanti sisteminė alerginė reakcija, galinti sutrikdyti kvėpavimą, kraujotaką ir sukelti grėsmę gyvybei ar sąmonei.

8. Epinefrinas (adrenalinas) – vaistinis preparatas, priklausantis alfa ir beta adrenomimetikų grupei, naudojamas skubiai anafilaksinės reakcijos pagalbai teikti.

9. Autoinjektorius – gamykliniu būdu užpildytas švirkštiklis, skirtas vienkartinei epinefrino dozei automatiškai sušvirkšti į išorinės šlaunies dalies raumenis pagal gamintojo instrukciją.

10. Atsakingas asmuo – įstaigos vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, atsakingas už pirmosios pagalbos rinkinio, jame esančių epinefrino autoinjektorių laikymo sąlygų, galiojimo terminų priežiūrą, įsigijimą ir apskaitą.

11. Atsakingas darbuotojas įvykio metu – tuo metu nukentėjusį ugdytinį prižiūrintis darbuotojas arba bet kuris kitas įstaigos darbuotojas, pirmasis atpažinęs galimus anafilaksijos požymius ir pradėjęs organizuoti pagalbą.

IV SKYRIUS
ATSAKOMYBĖS IR PASKYRIMO STRUKTŪRA

12. Įstaigos vadovas:

12.1. tvirtina šį Aprašą;

12.2. įsakymu paskiria pagrindinį atsakingą asmenį už pirmosios pagalbos rinkinius, jį pavaduojantį asmenį, darbuotojus, atsakingus už kolegų informavimą bei mokymų koordinavimą;

12.3. užtikrina, kad įstaigoje būtų teisės aktuose reikalaujamas epinefrino autoinjektorių kiekis ir reikiamos dozės;

12.4. užtikrina, kad visi įstaigos darbuotojai būtų informuoti ir žinotų: kur laikomi autoinjektoriai, kaip atpažinti anafilaksiją, kas skambina telefonu 112, kas palydi GMP ekipažą ir kas užtikrina likusių vaikų saugumą;

12.5. organizuoja šio Aprašo peržiūrą ir tobulinimą po kiekvieno epinefrino panaudojimo, incidento ar teisės aktų pakeitimų.

13. Pagrindinis atsakingas asmuo:

13.1. sudaro ir nuolat atnaujina pirmosios pagalbos rinkinių bei juose esančių epinefrino autoinjektorių registrą bei apskaitą;

13.2. sistemingai tikrina autoinjektorių kiekį, dozę, galiojimo terminą, pakuotės vientisumą, laikymo temperatūros sąlygas bei fizinį prieinamumą;

13.3. atlieka fizinį patikrinimą ne rečiau kaip kartą per mėnesį, taip pat papildomai po kiekvieno autoinjektoriaus panaudojimo įvykio;

13.4. nedelsdamas raštu ar el. priemonėmis informuoja įstaigos vadovą apie pastebėtą autoinjektoriaus trūkumą, pasibaigusį arba artėjantį pasibaigti galiojimo terminą, pažeistą pakuotę ar netinkamas laikymo sąlygas;

13.5. koordinuoja ir organizuoja skubų autoinjektorių papildymą ar pakeitimą, taip pat vaisto įsigijimą;

13.6. atsakingai pildo ir saugo patikrinimų, apskaitos žurnalų bei panaudojimo aktų dokumentaciją.

14. Pavaduojantis atsakingas asmuo atlieka visas šio Aprašo 13 punkte nurodytas funkcijas pagrindinio atsakingo asmens nebuvimo (atostogų, ligos, komandiruotės ar kitais atvejais) metu.

15. Ugdytinį ar kitą asmenį prižiūrintis darbuotojas:

15.1. įvertina nukentėjusiojo būklę ir, įtaręs anafilaksiją, nedelsdamas pradeda organizuoti pagalbą pagal šiame Apraše nustatytą algoritmą;

15.2. užtikrina, kad nedelsiant būtų iškviesta GMP bendruoju pagalbos telefonu 112;

15.3. organizuoja skubų epinefrino autoinjektoriaus atnešimą iš laikymo vietos;

15.4. nepalieka nukentėjusio asmens vieno, išskyrus kritinį atvejį, kai nėra jokio kito būdo iškviesti pagalbą ar atsinešti autoinjektorių;

15.5. iki GMP atvykimo nepertraukiamai stebi nukentėjusiojo sąmonę bei kvėpavimą, vykdo bendrojo pagalbos centro dispečerio nurodymus.

V SKYRIUS
EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ ĮSIGIJIMAS IR KOMPLEKTAVIMAS

16. Įstaiga užtikrina, kad pirmosios pagalbos rinkinyje būtų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas epinefrino (adrenalino) autoinjektorių kiekis ir atitinkamos dozės.

17. Vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, pirmosios pagalbos rinkinyje privaloma sukomplektuoti:

17.1. bent vieną 150 mikrogramų (mcg) dozės epinefrino autoinjektorių (skirtą vaikams, sveriantiems iki 30 kg);

17.2. bent vieną 300 mikrogramų (mcg) dozės epinefrino autoinjektorių (skirtą vaikams, sveriantiems 30 kg ir daugiau, bei suaugusiesiems);

17.3. Jeigu tame pačiame įstaigos pastate yra keli pirmosios pagalbos rinkiniai, pakanka, kad epinefrinas būtų bent viename iš jų, tačiau toks rinkinys privalo būti aiškiai vizualiai pažymėtas (Aprašo 6 priedas);

17.4. Epinefrino autoinjektoriai įsigyjami vaistinėje. Įstaigos vadovas įsakymu paskiria atsakingą darbuotoją, kuris organizuoja vaisto įsigijimą ir jo apskaitą;

17.5. Įsigijimui rengiama laisvos formos paraiška vaistinei (Aprašo 5 priedas). Joje privaloma nurodyti: vaisto pavadinimą, stiprumą (dozę), vaisto kiekį, pirmosios pagalbos rinkinių, kuriuose bus laikomas epinefrinas, skaičių, paraiškos datą, ugdymo įstaigos pavadinimą ir įstaigos kodą bei įgalioto asmens vardą, pavardę ir asmens kodą;

17.6. Vaistas vaistinėje išduodamas pateikus įstaigos vadovo patvirtintą įgaliojimą ir asmens tapatybės dokumentą. Vaistinė kartu su vaistiniu preparatu privalo pateikti jo pakuotės lapelį;

17.7. Svarbu: vienam pirmosios pagalbos rinkiniui leidžiama įsigyti ne daugiau kaip po vieną kiekvieno stiprumo (150 mcg ir 300 mcg) autoinjektorių.

18. Atsižvelgiant į įstaigos specifiką, rekomenduojama įsigyti didesnį autoinjektorių kiekį, įvertinus šiuos rizikos veiksnius:

18.1. bendrą ugdytinių skaičių įstaigoje;

18.2. vaikų amžiaus grupes bei jų pasiskirstymą pastatuose;

18.3. žinomus alergijų ir anafilaksijos rizikos atvejus pagal pateiktus sveikatos duomenis;

18.4. pastatų, korpusų, aukštų išdėstymą bei atstumus tarp jų;

18.5. sporto užsiėmimų, aktyvių renginių ir išvykų pobūdį;

18.6. laiko intervalą, per kurį autoinjektorius gali būti operatyviai pristatytas į bet kurią įstaigos teritorijos ar patalpų vietą (rekomenduojama per 1–3 min.).

19. Jei tuo pačiu adresu ir tam pačiam švietimo teikėjui priklausančiose patalpose yra įrengti keli pirmosios pagalbos rinkiniai, įstaiga privalo užtikrinti, kad:

19.1. epinefrino autoinjektoriai būtų tame rinkinyje, kuriame jį numato teisės aktai;

19.2. visi pirmosios pagalbos rinkiniai būtų aiškiai vizualiai sužymėti;

19.3. ant tų rinkinių, kuriuose epinefrino nėra, būtų pateikta aiški tekstinė nuoroda, nurodanti tikslią artimiausio rinkinio su epinefrino autoinjektoriumi vietą;

19.4. visi darbuotojai žinotų trumpiausią kelią iki artimiausio rinkinio su epinefrinu.

20. Prie pirmosios pagalbos rinkinio, kuriame laikomi epinefrino autoinjektoriai, privaloma pritvirtinti aiškią, ryškią ir lengvai įskaitomą nuorodą:

„EPINEFRINAS / ADRENALINAS ANAFILAKSIJAI. ĮTARUS ANAFILAKSIJĄ: SKAMBINKITE 112, PANAUDOKITE AUTOINJEKTORIŲ, STEBĖKITE NUKENTĖJUSĮJĮ IKI GMP ATVYKIMO!“

VI SKYRIUS
LAIKYMO IR PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

21. Epinefrino autoinjektoriai privalo būti laikomi:

22.1. originalioje gamyklinėje pakuotėje (siekiant apsaugoti nuo pažeidimų);

22.2. patikimai apsaugoti nuo tiesioginės šviesos ir saulės spindulių poveikio;

22.3. kambario temperatūroje (ne aukštesnėje kaip 25 °C), originalioje pakuotėje, apsaugotoje nuo šviesos. Vaistinis preparatas yra nešaldomas ir neužšaldomas;

22.4. darbuotojams lengvai pasiekiamoje ir žinomoje, tačiau vaikams netrukdomai nepasiekiamoje vietoje;

22.5. vietoje, į kurią darbuotojai turi laisvą prieigą bet kuriuo metu be rakinamų spintelių, seifų ar kitų fizinių kliūčių, galinčių užvilkinti skubios pagalbos teikimą.

23. Siekiant užtikrinti vaistinio preparato saugumą ir efektyvumą, griežtai draudžiama:

23.1. laikyti autoinjektorių nepaženklintoje, nepažymėtoje ar neaiškioje vietoje;

23.2. palikti autoinjektorių tiesioginėje saulės šviesoje ar arti šilumos šaltinių;

23.3. laikyti transporto priemonėse ar kitose vietose, kuriose temperatūros režimas gali viršyti gamintojo nustatytą ribą;

23.4. naudoti pasibaigusio galiojimo terminu, pažeistos pakuotės ar neaiškios būklės autoinjektorių, išskyrus išimtinį kritinį atvejį, kai realioje gyvybei pavojingoje situacijoje nėra jokios kitos alternatyvios priemonės ir toks sprendimas priimamas suderinus bei gavus aiškų GMP dispečerio nurodymą;

23.5. perkelti autoinjektoriaus švirkštiklį į kitą (neoriginalią) pakuotę ar dėžutę;

23.6. laikyti jį tokiu būdu, kuris apsunkintų ar pailgintų jo paiešką kritiniu momentu.

24. Paskirtas atsakingas asmuo privalo ne rečiau kaip kartą per mėnesį atlikti vizualų bei fizinį autoinjektorių patikrinimą ir užpildyti Epinefrino autoinjektorių patikrinimo žurnalą (Aprašo 3 priedas).

25. Pasibaigus vaisto galiojimo laikui arba pakitus tirpalo spalvai, autoinjektorius privalo būti nedelsiant išimamas iš naudojimo ir tvarkomas kaip farmacinė atlieka (grąžinamas į vaistinę). Už saugų jo perdavimą vaistinei (utilizavimą) atsako įstaigos vadovo įgaliotas atsakingas asmuo.

VII SKYRIUS
ANAFILAKSIJOS ATPAŽINIMO ALGORITMAS

26. Anafilaksinę reakciją galima įtarti, kai po galimo kontakto su alergenu (maistu, vaistais, vabzdžio įgėlimu ar kt.) nukentėjusiajam staiga (per kelias minutes ar valandas) atsiranda vienas ar keli šie požymiai:

26.1. pasunkėjęs, triukšmingas, švokščiantis ar gurgiantis kvėpavimas (dusulys);

26.2. gerklės, liežuvio, lūpų, vokų ar viso veido staigus tinimas ir paburkimas;

26.3. staigus balso prikimimas, sunkumas nuryti seiles ar kalbėti;

26.4. išplitusi dilgėlinė (odos bėrimas pūslėmis), stiprus odos paraudimas, niežulys ar deginimo pojūtis;

26.5. stiprus silpnumas, galvos svaigimas, staigus kraujospūdžio kritimas ar alpimas (sąmonės praradimas);

26.6. odos blyškumas, šaltas prakaitas, lūpų ar nagų mėlynavimas;

26.7. stiprus pilvo skausmas, staigus vėmimas, pykinimas ar viduriavimas;

26.8. progresuojantis sąmonės sutrikimas, nerimas ar kiti šoko požymiai.

27. Teikiant pagalbą, griežtai draudžiama laukti, kol pasireikš visi anafilaksijos požymiai. Esant greitai progresuojantiems kvėpavimo ar kraujotakos sutrikimo požymiams, skubi pagalba ir autoinjektoriaus panaudojimas privalo būti organizuojami nedelsiant.

VIII SKYRIUS
PIRMOSIOS PAGALBOS ALGORITMAS

28. Įtaręs anafilaksiją, įvykio vietoje esantis įstaigos darbuotojas privalo griežtai vadovautis šia veiksmų seka:

28.1. Atpažinti pavojų ir įvertinti būklę: greitai apklausti nukentėjusųjį ar liudininkus, kas įvyko, ar asmuo turėjo kontaktą su žinomu alergenu, ar turi paskirtą asmeninį autoinjektorių.

28.2. Skubiai skambinti telefonu 112: tiksliai nurodyti įstaigos adresą, nukentėjusiojo amžių, esamus požymius ir aiškiai įvardyti, kad įtariama anafilaksija ir reikalinga skubi GMP brigada.

28.3. Atnešti epinefrino autoinjektorių: pasiųsti kitą darbuotoją ar asmenį skubiai atnešti pirmosios pagalbos rinkinį su autoinjektoriumi. Jei asmuo turi asmeninį autoinjektorių, pirmiausia naudojamas būtent jo individualus vaistinis preparatas.

28.4. Sušvirkšti epinefriną: naudoti autoinjektorių griežtai pagal jo pakuotės instrukciją. Preparatas švirkščiamas į išorinę šlaunies dalį (per drabužius, jei tai leidžia konkretaus švirkštiklio instrukcija, stipriai prispaudžiant ir palaikant nurodytą sekundžių skaičių).

28.5. Nukentėjusiojo pozicionavimas: paguldyti nukentėjusįjį ant nugaros ir pakelti jo kojas (jei asmuo jaučia silpnumą, svaigsta galva ir nėra stipraus dusulio). Jei asmeniui sunku kvėpuoti – padėti atsisėsti į patogiausią kvėpavimui padėtį. Griežtai draudžiama nukentėjusiajam leisti vaikščioti, stotis ar sėdėti, jei pasireiškia šoko požymiai.

28.6. Būklės stebėjimas: nepaliaujamai stebėti sąmonę bei kvėpąvimą iki pat GMP brigados atvykimo, nenukrypstamai vykdyti 112 dispečerio nurodymus.

28.7. Antroji dozė: jei po sušvirkštimo būklė visiškai nepagerėja arba po pradinio pagerėjimo vėl pradeda blogėti, informuoti GMP dispečerį ir, esant nurodymui bei turint papildomą autoinjektorių, pasiruošti sušvirkšti antrąją dozę (paprastai po 5–15 minučių nuo pirmosios).

28.8. Gaivinimas: jei nukentėjusysis netenka sąmonės ir nustoja normaliai kvėpuoti, nedelsiant pradėti pradinį gaivinimą (krūtinės ląstos paspaudimus ir įpūtimus santykiu 30:2) bei vykdyti GMP dispečerio telefonu teikiamas instrukcijas.

IX SKYRIUS
PAREIGŲ PASKIRSTYMAS ĮVYKIO METU

29. Kritinėse situacijose, kai įvykio vietoje yra bent trys įstaigos darbuotojai, siekiant maksimalaus operatyvumo, funkcijos ir atsakomybės privalo būti paskirstomos pagal šią schemą:

Funkcija	Atsakingas darbuotojas / vykdytojas
Pirminis būklės įvertinimas, pagalbos teikimas ir stebėjimas	Pirmasis įvykį pastebėjęs arba grupę prižiūrintis darbuotojas, esantis arčiausiai nukentėjusiojo.
Skambutis bendruoju pagalbos telefonu 112	Konkrečiai pirmojo darbuotojo nurodytas/paskirtas darbuotojas (vengiant neapibrėžtumo).
Epinefrino autoinjektoriaus atnešimas iš laikymo vietos	Kitas į pagalbą atskubėjęs įstaigos darbuotojas.
Kitų šalia esančių ugdytinių saugumo ir priežiūros užtikrinimas	Šalia esantis grupės pedagogas arba administracijos paskirtas darbuotojas.
GMP ekipažo pasitikimas prie įvažiavimo į įstaigos teritoriją	Administracijos, ūkio dalies darbuotojas, budėtojas ar kitas laisvas darbuotojas.
Tėvų, globėjų ar įstatyminių atstovų informavimas	Įstaigos vadovas arba jo oficialiai įgaliotas asmuo.
Įvykio fiksavimas ir dokumentavimas	Vadovo įsakymu paskirtas atsakingas asmuo.

30. Įstaigos valdymo struktūroje privalo būti visiškai vengiama situacijų, kai vienas darbuotojas vienu metu yra priverstas atlikti kelis nesuderinamus veiksmus (pvz., prižiūrėti nukentėjusįjį, skambinti 112, bėgti ieškoti autoinjektoriaus bei prižiūrėti kitus ugdytinius). Funkcijų delegavimas turi būti aiškus ir greitas.

X SKYRIUS
TĖVŲ IR GLOBĖJŲ INFORMAVIMAS

31. Nukentėjusiojo vaiko tėvai, globėjai ar įstatyminiai atstovai privalo būti informuojami apie įvykį:

31.1. nedelsiant po to, kai sėkmingai iškviečiama GMP ir suteikiama pirmoji skubioji pagalba (pirmenybę teikiant gyvybės gelbėjimo veiksmams);

31.2. pateikiant aiškią informaciją apie pasireiškusius simptomus, GMP iškvietimo faktą ir įstaigos darbuotojų atliktus veiksmus;

31.3. nurodant tikslų epinefrino autoinjektoriaus panaudojimo laiką bei sušvirkštą dozę;

31.4. primenant apie būtinybę įstaigai pateikti atnaujintą medicininę informaciją, jeigu vaikui ateityje nustatoma naujų rizikos veiksnių.

32. Tėvų, globėjų ar įstatyminių atstovų nepasiekiamumas telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis jokiu būdu negali būti priežastis atidėti GMP iškvietimą ar reikiamos pirmosios pagalbos teikimą nukentėjusiajam.

33. Visi su vaiko sveikatos būkle susiję asmens duomenys privalo būti tvarkomi griežtai tik tokia apimtimi, kiek tai yra būtina siekiant saugiai organizuoti skubiosios pagalbos teikimą, griežtai laikantis konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų (BDAR ir kt.) reikalavimų.

XI SKYRIUS
INDIVIDUALUS PAGALBOS PLANAS

34. Jeigu ugdytiniui gydytojo sprendimu yra nustatyta sunkių alerginių reakcijų ar anafilaksijos rizika, įstaiga, gavusi rašytinę tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktą informaciją bei gydymo įstaigos (poliklinikos ar kitos asmens sveikatos priežiūros įstaigos) išduotas gydytojo rekomendacijas, privalo parengti Individualų veiksmų anafilaksijos atveju planą.

35. Parengtame individualiame pagalbos plane privaloma aiškiai nurodyti šiuos duomenis:

35.1. vaiko vardą, pavardę, amžių, grupę;

35.2. konkrečius žinomus alergenus (maisto produktus, vaistus, vabzdžių nuodus ir kt.);

35.3. specifinius anksčiau pasireiškusius anafilaksijos požymius bei lankytojų reakcijos eigą;

35.4. ar vaikas turi įstaigoje laikomą asmeninį epinefrino autoinjektorių, tikslią jo laikymo vietą ir naudojimo ypatumus;

35.5. tėvų, globėjų ar rūpintojų kontaktinius telefono numerius bei alternatyvius kontaktus skubiam susisiekimui;

35.6. gydančio gydytojo pateiktas rekomendacijas (jei tokios buvo pateiktos įstaigai);

35.7. įstaigos darbuotojus, kuriems ši informacija yra perduota ir kurie privalo su ja susipažinti pasirašytinai;

35.8. specialias papildomas priemones, taikomas išvykų, ekskursijų ar renginių metu.

36. Parengtas Individualus pagalbos planas privalo būti laikomas saugiai, tačiau užtikrinant greitą darbuotojų prieigą kritiniu momentu:

36.1. darbuotojams lengvai prieinamoje, tačiau tretiesiems ar pašaliniams asmenims nepasiekiamoje vietoje;

36.2. tiesiogiai grupėje, kurioje ugdytinis ugdomas, jeigu tai būtina nedelsiant pagalbai teikti;

36.3. pas visuomenės sveikatos specialistą arba kitą už sveikatos priežiūros koordinavimą įstaigoje atsakingą asmenį;

36.4. išvykų, ekskursijų ar renginių ne įstaigoje metu – su paskirtu atsakingu grupės vadovu ar lydinčiu pedagogu.

XII SKYRIUS
DARBUOTOJŲ MOKYMAS

37. Įstaigos vadovas privalo užtikrinti, kad visi įstaigos darbuotojai būtų supažindinti ir reguliariai instruktuojami apie:

37.1. anafilaksijos požymių atpažinimą bei greitą įvertinimą;

37.2. GMP iškvietimo telefonu 112 tvarką ir reikalavimus perduodamai informacijai;

37.3. tikslią epinefrino autoinjektorių laikymo vietą įstaigoje;

37.4. konkretaus įstaigoje sukomplektuoto autoinjektoriaus modelio naudojimo instrukciją;

37.5. pareigų pasiskirstymo schemą įvykio vietoje;

37.6. vaikų individualius pagalbos planus (tik tie darbuotojai, kurie tiesiogiai vykdo jų priežiūrą);

37.7. būtinus atlikti veiksmus po autoinjektoriaus panaudojimo (dokumentavimą, GMP perdavimą).

38. Darbuotojų supažindinimas ir praktiniai mokymai privalomai organizuojami:

38.1. prieš pradedant naujam darbuotojui eiti pareigas įstaigoje;

38.2. periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per mokslo/kalendorinius metus;

38.3. pasikeitus įsigyjamo epinefrino autoinjektoriaus modeliui, gamintojui ar jo naudojimo instrukcijai;

38.4. po kiekvieno įstaigoje įvykusio anafilaksijos incidento ar autoinjektoriaus panaudojimo atvejo;

38.5. prieš organizuojant masines išvykas, stovyklas ar renginius ne įstaigos teritorijoje.

39. Praktinių įgūdžių lavinimui rekomenduojama naudoti demonstracinius (mokomuosius) autoinjektorius (be adatos ir be veikliosios medžiagos), kad darbuotojai praktiškai išbandytų taisyklingą švirkštiklio suėmimą, aktyvavimą bei pritaikymą prie šlaunies.

40. Papildomai, 2026 m. rugsėjo mėnesį įstaigos darbuotojai bus kviečiami dalyvauti nemokamuose nuotoliniuose mokymuose apie epinefrino autoinjektoriaus naudojimą, o darbuotojams bus išdalintas vaizdo įrašas su išsamia naudojimo instrukcija.

XIII SKYRIUS
IŠVYKOS, RENGINIAI IR UGDYMAS NE ĮSTAIGOS APLINKOJE

41. Prieš pradedant bet kokią išvyką, ekskursiją ar renginį ne įstaigos teritorijoje, už renginį atsakingas darbuotojas ir atsakingas asmuo už epinefrino autoinjektorių ir pirmosios pagalbos rinkinių priežiūrą privalo:

41.1. patikrinti, ar iš laikymo vietos yra paimtas tinkamo galiojimo ir reikiamos dozės epinefrino autoinjektorius;

41.2. užtikrinti, kad transportavimo metu autoinjektorius bus patikimai apsaugotas nuo temperatūros svyravimų (viršijančių 25 °C), užšalimo ar tiesioginių saulės spindulių (pvz., naudojant specialius izoterminius dėklus);

41.3. su savimi turėti visų išvykoje dalyvaujančių vaikų, kuriems nustatyta anafilaksijos rizika, individualių pagalbos planų kopijas;

41.4. užtikrinti, kad ne mažiau kaip du lydintys darbuotojai tiksliai žinotų, kur konkrečiai laikomas autoinjektorius kelionės metu;

41.5. iš anksto išsiaiškinti tikslų planuojamos išvykos vietos adresą bei įvertinti ryšio kokybę skubiam GMP iškvietimui.

42. Transportavimo metu autoinjektorius griežtai negali būti paliekamas transporto priemonės bagažinėje, užrakintoje dėžėje, lagamine ar kitoje sunkiai pasiekiamoje vietoje. Jis privalo būti laikomas su savimi, kad būtų panaudotas per 1–2 minutes.

43. Užbaigus išvyką ar renginį, atsakingas darbuotojas privalo nedelsdamas grąžinti paimtą epinefrino autoinjektorių į jam nustatytą stacionarią laikymo vietą įstaigoje ir vizualiai įsitikinti jo saugumu.

XIV SKYRIUS
EPINEFRINO APSKAITA IR PANAUDOJIMO DOKUMENTAVIMAS

44. Ugdymo įstaigoje privalomai vedama atskira epinefrino apskaita. Tam tikslui naudojamas atskiras Epinefrino apskaitos žurnalas (popierinis arba elektroninis) (Aprašo 2 priedas).

45. Epinefrino autoinjektorių (150 mcg ir 300 mcg) apskaita privalo būti vedama atskirai (atskiruose puslapiuose arba skiltyse).

46. Epinefrino apskaitos žurnale privalomai fiksuojami šie duomenys: įsigijimo data, vaistinio preparato serijos numeris, galiojimo laikas, panaudojimo data ir priežastis, asmuo, kuriam preparatas panaudotas, ir pasibaigusio galiojimo vaisto šalinimas (perdavimo vaistinei).

47. Po kiekvieno įstaigoje sukomplektuoto epinefrino autoinjektoriaus panaudojimo atvejo paskirtas atsakingas asmuo per 24 valandas privalo užpildyti:

47.1. Autoinjektoriaus panaudojimo aktą (Aprašo 3 priedas);

47.2. įrašą Pirmosios pagalbos teikimo įvykių registracijos žurnale;

47.3. atitinkamus likučių nurašymo bei skubaus papildymo dokumentus;

47.4. incidento priežasčių bei eigos vertinimo formą.

48. Pildomuose dokumentuose privaloma tiksliai užfiksuoti šią informaciją:

48.1. įvykio datą, tikslų laiką (valandą, minutes) ir vietą įstaigoje;

48.2. nukentėjusiojo amžiaus grupę (vaikas, darbuotojas ar lankytojas);

48.3. pastebėtus ir užfiksuotus anafilaksinės reakcijos požymius;

48.4. galimą alergeną (jei jis yra žinomas ar įtariamas);

48.5. GMP iškvietimo telefonu 112 tikslų laiką;

48.6. autoinjektoriaus panaudojimo tikslų laiką bei jį sušvirkštusį asmenį (darbuotoją);

48.7. panaudoto vaistinio preparato dozę, gamintoją ir serijos numerį (jei įmanoma);

48.8. GMP brigados atvykimo laiką bei nukentėjusiojo būklės perdavimo detales;

48.9. tėvų, globėjų ar rūpintojų informavimo tikslų laiką;

48.10. ar buvo sušvirkšta antroji epinefrino dozė;

48.11. reikalingus atlikti įstaigos korekcinius veiksmus.

49. Visi pildomi dokumentai privalo būti saugomi konfidencialiai. Griežtai draudžiama nukentėjusiojo sveikatos duomenis platinti darbuotojams ar kitiems asmenims, kuriems tokia informacija nėra tiesiogiai reikalinga vykdant jų tiesiogines tarnybines pareigas.

XV SKYRIUS
PATIKRINIMAS IR VIDAUS KONTROLĖ

50. Paskirtas atsakingas asmuo ne rečiau kaip kartą per mėnesį privalo atlikti fizinį patikrinimą pagal šią kontrolinę schemą:

Tikrinamas dalykas / reikalavimas	Vertinimo rezultatas
Ar pirmosios pagalbos rinkinyje yra 150 mikrogramų autoinjektorius?	Taip / Ne
Ar pirmosios pagalbos rinkinyje yra 300 mikrogramų autoinjektorius?	Taip / Ne
Ar autoinjektorių gamyklinės pakuotės yra visiškai nepažeistos ir sandarios?	Taip / Ne
Ar nepasibaigęs abiejų komplektuojamų autoinjektorių galiojimo terminas?	Taip / Ne
Ar laikymo vietos temperatūra atitinka nustatytą režimą (neviršija 25 °C)?	Taip / Ne

Ar autoinjektorių laikymo vieta yra aiškiai pažymėta ryškiu informaciniu ženklu?	Taip / Ne
Ar visi įstaigos darbuotojai žino tikslią rinkinio su autoinjektoriais vietą?	Taip / Ne
Ar užtikrinta laisva prieiga prie rinkinio bet kuriuo metu be jokių užraktų?	Taip / Ne
Ar pirmosios pagalbos rinkinyje yra kitos privalomos pirmosios pagalbos priemonės?	Taip / Ne

51. Nustačius bet kokį reikalavimų trūkumą ar nukrypimą:

51.1. trūkumas privalo būti pašalinamas nedelsiant (jei tam yra fizinės galimybės);

51.2. apie pastebėtą trūkumą nedelsiant informuojamas įstaigos vadovas;

51.3. nustatomas konkretus, trumpiausias įmanomas terminas ir paskiriamas atsakingas asmuo nustatytam trūkumui visiškai likviduoti;

51.4. iki nustatyto trūkumo pašalinimo darbuotojai privalomai informuojami apie laikiną alternatyvų veiksmų planą (pvz., atsarginio rinkinio naudojimą).

XVI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Kiekvienas įstaigos darbuotojas privalo su šiuo Aprašu susipažinti pasirašytinai arba patvirtindamas susipažinimą įstaigos naudojamomis elektroninėmis dokumentų valdymo sistemomis.

53. Patvirtintas Aprašas privalomai skelbiamas įstaigos vidinėje dokumentų valdymo sistemoje bei kitoje darbuotojams lengvai prieinamoje vietoje.

54. Už bendrą šio Aprašo įgyvendinimą bei kontrolę tiesiogiai atsako įstaigos vadovas.

55. Už konkrečių veiksmų atlikimą anafilaksinės reakcijos įvykio metu darbuotojai atsako asmeniškai pagal jiems priskirtas funkcijas, tačiau pirmoji pagalba privalo būti teikiama lanksčiai, vadovaujantis faktinėmis aplinkybėmis bei GMP dispečerio telefonu teikiamais nurodymais.

56. Šis Aprašas privalomai peržiūrimas ir, esant poreikiui, atnaujinamas:

56.1. periodiškai – ne rečiau kaip kartą per kalendorinius ar mokslo metus;

56.2. po kiekvieno epinefrino autoinjektoriaus panaudojimo įvykio įstaigoje;

56.3. po darbuotojams organizuotų praktinių mokymų ar pratybų (įvertinus jų rezultatus);

56.4. pasikeitus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ar kitiems susijusiems teisės aktų reikalavimams;

56.5. pasikeitus įstaigos struktūrai, patalpoms ar pirmosios pagalbos rinkinių išdėstymo vietoms.

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „VAIVORYKŠTĖS TAKO“
GIMNAZIJOS VILNIAUS FILIALO
DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL ATSAKINGŲ ASMENŲ UŽ EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ IR PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ PRIEŽIŪRĄ PASKYRIMO

2026 m. rugpjūčio 28 d. Nr. V-26/08-28-01
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 ir įstaigoje patvirtintu Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino (adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašu:

1. S k i r i u mokytoją Dovilę Kavoliūnienę, tel., +37068757452, el. p. bitinaite4@gmail.com pagrindiniu atsakingu asmeniu už pirmosios pagalbos rinkinių ir juose esančių epinefrino autoinjektorių priežiūrą.
2. S k i r i u direktoriaus pavaduotoją ugdymui Narinę Margarian, tel. +370 67210717, el. p. vtakelis@gmail.com pavaduojančiu atsakingu asmeniu už pirmosios pagalbos rinkinių ir juose esančių epinefrino autoinjektorių priežiūrą pagrindinio atsakingo asmens nebuvimo metu.
3. N u s t a t a u, kad paskirtas pagrindinis atsakingas asmuo privalo:
    3.1. tikrinti pirmosios pagalbos rinkinius bei epinefrino autoinjektorius ne rečiau kaip kartą per mėnesį;
    3.2. griežtai kontroliuoti epinefrino autoinjektorių galiojimo terminus bei laikymo sąlygų atitiktį;
    3.3. operatyviai organizuoti trūkstamų ar pasibaigusio galiojimo vaistinių preparatų pakeitimą;
    3.4. pildyti ir saugoti visus su patikrinimais, apskaita ir autoinjektoriaus panaudojimu susijusius dokumentus.
4. Į p a r e i g o j u visus įstaigos darbuotojus žinoti tikslią epinefrino autoinjektoriaus laikymo vietą bei veiksmų anafilaksijos atveju algoritmą.
5. P a v e d u mokytojai Dovilei Kavoliūnienei pasirašytinai supažindinti visus įstaigos darbuotojus su šiuo įsakymu bei patvirtinta tvarka.
6. Įsakymo vykdymo kontrolę pasilieku sau.

Direktorius Vytautas Verikas

Su įsakymu susipažinau:

_____ _____ 20___ m. _____ __ d.
(pareigos, parašas) (vardas, pavardė)

Su įsakymu susipažinau:

_____ _____ 20___ m. _____ __ d.
(pareigos, parašas) (vardas, pavardė)

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino (adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo 1 priedas

TRUMPASIS VEIKSMŲ ALGORITMAS DARBUOTOJUI

ĮTARIAMA ANAFILAKSIJA (STAIGI SUNKI ALERGINĖ REAKCIJA)

1. ĮVERTINKITE BŪKLĘ IR POŽYMIUS:

- Ar pasireiškia dusulys, švokštimas, gerklės ar liežuvio tinimas?

- Ar asmuo jaučia stiprų silpnumą, svaigsta galva, praranda sąmonę?

- Ar atsirado staigus odos išbėrimas pūslėmis (dilgėlinė), vėmimas?

2. NEDELSIANT SKAMBINKITE TELEFONU 112:

- Praneškite tikslų adresą, nukentėjusiojo amžių, esamus požymius ir pasakykite: „Įtariama anafilaksija!“

3. GARSIAI PAKVIESKITE PAGALBĄ IR ATNEŠKITE AUTOINJEKTORIŲ:

- Liepkite kitam darbuotojui skubiai atnešti epinefrino autoinjektorių iš pirmosios pagalbos rinkinio. Jei nukentėjusysis turi asmeninį autoinjektorių, naudokite jį.

4. SUŠVIRKŠKITE EPINEFRINĄ:

- Nuimkite apsauginį dangtelį, stipriai prispauskite švirkštiklį prie išorinės šlaunies dalies (per drabužius) ir palaikykite instrukcijoje nurodytą laiką (5-10 sek).

5. TINKAMAI POZICIONUOKITE NUKENTĖJUSĮJĮ:

- Paguldykite asmenį ir pakelkite jo kojas (jei dūsta – padėkite atsisėsti). Neleiskite asmeniui stotis ar vaikščioti!

6. STEBĖKITE SĄMONĘ IR KVĖPAVIMĄ:

- Nepalikite nukentėjusiojo vieno nė minutei iki atvyks GMP brigada. Vykdykite 112 dispečerio nurodymus. Jeigu asmuo nustoja kvėpuoti, nedelsiant pradėkite pradinį gaivinimą.

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino
(adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo
2 priedas

EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ PATIKRINIMO ŽURNALAS

Data	**Laikymo vieta**	**150 mcg kiekis**	**300 mcg kiekis**	**Galiojimo data**	**Pakuotės būklė**	**Tempe-ratūra**	**Pastebėjimai**	**Atsakingo asmens parašas**

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino
(adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo
3 priedas

AUTOINJEKTORIAUS PANAUDOJIMO AKTAS

Įvykio data ir tikslus laikas: 20___ m. _____ ___ d. ____ val. ____ min.

Įvykio vieta (tiksli vieta įstaigos patalpose ar teritorijoje): _____

Nukentėjęs asmuo (vardas, pavardė, amžius, statusas):

_____

Pastebėti anafilaksijos požymiai:

_____

Įtariamas / žinomas alergenas:

_____

GMP iškvietimo telefonu 112 laikas: ____ val. ____ min.

Epinefrino autoinjektoriaus panaudojimo laikas: ____ val. ____ min.

Autoinjektorių davęs / sušvirkštęs darbuotojas (vardas, pavardė, pareigos):

_____

Panaudoto preparato dozė (150 mcg / 300 mcg) ir serijos numeris: _____

GMP brigados atvykimo laikas: ____ val. ____ min.

Tėvai (globėjai, rūpintojai) informuoti telefonu: ____ val. ____ min. (arba kita susisiekimo informacija): _____

Ar buvo sušvirkšta antroji epinefrino dozė (jei taip, nurodyti laiką): Ne Taip ____ val. ____ min.

Atlikti papildomi skubiosios pagalbos veiksmai:

_____

Atsakingo asmens parašas: _____ Vardas ir Pavardė: _____

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino
(adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo
4 priedas

PRAKTINIS ĮGYVENDINIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS

Siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą iki 2026 m. rugsėjo 1 d., švietimo teikėjui rekomenduojama neatidėliojant įgyvendinti šiuos praktinius veiksmus:

- Patvirtinti šį Aprašą oficialiu įstaigos direktoriaus įsakymu;
- Parengti ir pasirašyti įsakymą dėl pagrindinio ir pavaduojančio atsakingų asmenų už pirmosios pagalbos rinkinius paskyrimo (Aprašo 1 priedas);
- Sudaryti visų įstaigos teritorijoje esančių pirmosios pagalbos rinkinių išsidėstymo žemėlapį ir atlikti jų reviziją;
- Įsigyti teisės aktuose nustatytas privalomas epinefrino autoinjektorių dozes (150 mcg ir 300 mcg);
- Patikrinti laikymo vietos atitiktį temperatūros reikalavimams (iki 25 °C) ir užtikrinti fizinį prieinamumą be užraktų;
- Aiškiai ir ryškiai vizualiai paženklinti visus rinkinius (prie rinkinių su epinefrinu pritvirtinti privalomą nuorodą);
- Apmokyti visus įstaigos darbuotojus (ypatingą dėmesį skiriant praktiniams veiksmams su demonstraciniais švirkštikliais);
- Parengti individualius pagalbos planus visiems vaikams, kuriems nustatyta sunkių alerginių reakcijų rizika;
- Įtraukti epinefrino autoinjektorių ir individualius planus į išvykų, ekskursijų bei renginių kontrolinius sąrašus;
- Atlikti bandomąsias praktines pratybas (simuliuojant staigų anafilaksijos atvejį ir funkcijų pasiskirstymą įvykio metu);
- Nustatyti nuolatinę mėnesinę patikrą ir pradėti pildyti patikrinimo žurnalą.

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino
(adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo
5 priedas

LAISVOS FORMOS PARAIŠKA VAISTINEI

Viešosios įstaigos „Vaivorykštės tako“ gimnazijos Vilniaus filialas
Įstaigos kodas: 302799036
Adresas: Algirdo g. 48, LT-03209 Vilnius

_____
(Vaistinės pavadinimas)
Adresas: _____

PARAIŠKOS DATA: 20___ m. _____ __ d.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymo Nr. V-450 reikalavimais dėl švietimo teikėjų pirmosios pagalbos rinkinio komplektavimo epinefrino (adrenalino) autoinjektoriais, prašome išduoti šiuos vaistinius preparatus:

1. Vaistinio preparato pavadinimas: Epinefrino (Adrenalino) autoinjektorius
   Stiprumas: 150 mikrogramų (mcg)
   Kiekis: _____ vnt. (vienam pirmosios pagalbos rinkiniui ne daugiau kaip 1 vnt.)
2. Vaistinio preparato pavadinimas: Epinefrino (Adrenalino) autoinjektorius
   Stiprumas: 300 mikrogramų (mcg)
   Kiekis: _____ vnt. (vienam pirmosios pagalbos rinkiniui ne daugiau kaip 1 vnt.)

Pirmosios pagalbos rinkinių, kuriuose bus laikomas epinefrinas, bendras skaičius įstaigoje: ____ vnt.

Atsakingas (įgaliotas) asmuo vaistui atsiimti:

Vardas, Pavardė: _____

Asmens kodas: _____

Tapatybės dokumentas: _____
(dokumento tipas ir numeris)

Vaistinis preparatas įsigyjamas ugdymo įstaigos pirmosios pagalbos rinkiniui sukomplektuoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstaigos vadovas: _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Pasirengimo atpažinti anafilaksiją ir epinefrino
(adrenalino) autoinjektorių naudojimo tvarkos aprašo
6 priedas

EPINEFRINO (ADRENALINO) LAIKYMO VIETŲ ŽYMĖJIMŲ (ŽENKLŲ) PAVYZDŽIAI